

96

Ponciani romanus
Imperator uiuentis
habens filium quem
intime diligebat. cum esset
tercium annorum ipsum septem
phylosophis quos ad suam
fecit curiam conuocare in sapientiam
erudiendum eis ut plenius
reddidit (?). Qui uocatis pre
dicti imperatoris satisfacere plenius
cupientes. extra urbem procede
re miliaria in quodam loco
delectabili et secreto cum
dicto iuuene accesserunt
ipsum in scientiis et moribus in
struentes. Ipse autem iuue
nis cui esset ... gratia
illustratus ita bene ...
biliter proficiebat in utroque.
quod ipsi phy et magistri plurimum
mirabantur. ita quod in x annis
... uno quoque
... erat in mun
do tunc homo ita sapiens sicut
ipse. Contingit autem medio
tempore quod uxor domini imperatoris
matri domini ... mortua
est. Imperator post consolationis
... consilio sapientum

tum accepit sibi quandam ali
am uxorem pulcerrima erat
et speciosa. Audiens autem domina
formam iuuenis pulcritudi
nem et sapientiam ipsius exarsit in
amorem suum dyabolico
spiritu istigata ita quod uix po
terat continere. Quapropter imperator
tori marito suo ut eum re
uerti faceret. quia ipsum uitare
mirabiliter cupiebat. Imperator
ipse uero captus amore uxoris
sue. quia senex puellas maxime
pulcras multum diligebat.
eidem satisfacere cupiens. quadam
die sabbati ad phylosophos speciales
misit nuntios. significans eis
idem. quod si filius suus esset bene
sapiens. Sequenti die dominico
reuertentur ad urbem. Phy
losophi insimul congregati ut
possent dare certum responsum
Imperatori. ad se iuuenem uoca
uerunt infantem examinantes
eundem in omnibus questionibus. suf
ficientissime respondebat.
ita quod eis in suis locutionibus
mirabiliter apparebat. Phy
losophi uidentes et cognoscentes tam

taz sapiaz i Juuene i tue
tes ad nuntios Impris re
direrut dicetes. Ite et nu
tiate Impri. qr filius suus
e sapientior ho de mudo.
Et cras die dnico cu eo
reuisi erim ad urbe. Ga
uisi sut ad i uice nutij.
Continuoqz Impri q phi
nuntiauerut exponetes.
Tunc au Impr et iniqua
Uxor ei fecerut conuiuiu
toti puinciaz q oes baro
nes et amici ei et nobiles
uniuersi die dnico ueni
ret ad eu. ut exirent ob
uiaz filio suo cu eodez.
Recedetes au phi illa die
sabbati de sero cu Iuue
ne examinates eudez Iu
uenis quandaz stellaz intue
batur. qr magnus erat astro
logus. et cu intuerisset sus
pirando incepit fortit lac
marie. Hec uo uidetes
phi ab ipo cau lacrimatio
nis huiusmodi qsierut. Qui
ille dixit eis. nonne ui
detis signu i stellas q

direrut q signu. At ille
dix sig e q in isto itine
i eo ferre mortis piculu
debeo sustinere. Phi i tue
tes stellas et cospicientes
q Juuenis dixat illico
cognouerut. Qui cu ipo ni
mio cotristati sut. et q de
beret facere ignorabat. qa si
redibat timebat de peri
culo Iuuenis de eo q ui
derat p stellaz. Si no redi
bat erat ualde malu
qr nuntiauerant Impri q
sequenti die dnico redire
debebat. Unu si n redibat
uia et indignatione Impri
ptimebat. Iuuenis autem
dixit. Ego i stella cospexi.
q si septe dieb possu e
uitare. postea n timebo.
Tunc igo unusquisqz phs q
septez erat ego saluabo
te i die meo. Qui dix eis
si ostenditis me posse sal
uari septe dieb. ut no
perez ducatis me ad Im
perez patre meu. alias
n ducatis. Qui ipsi saluare

septē dieb' amoris per
miserunt. Die aūt dñi
co remane pt̄n cū iūo
iuuene ut incipiūt eq
tanto usus urbē. Et ec
ce impr̄ cū maī nobi
liū cōitiua erū quiaz
eis et cū se approṗınqret
eis iuuit impr̄ ad filiū
et cū gaudiū salutauit
eū. Juuenis uō respōsū
nō dedit. imo ac si eēt
mut' nemīi loqbat. Jm
pator uō tbat' et cōstatus
ē multū credens uidere
filiū sapiētez et ipē sic
fatuus et mut' nemini
loqbat'. Fec qz ap' urbē
ad se pħos conuocare et ait
eis. Vos nunciastis m̄ q
fili' m̄us erat sapiētissi
mus. et m̄ nō loqtur et incep
cōminaī eis. magistris eis
ut nō discederent de urbe.
Ac pħi admirantes di
xerunt ē. uē. quo contingit
dñe. pp q̄ Juuenis iste loq
n̄ uult. Impr̄ uō rediēs
domū suaz cū iuuene

tissimū. Vxori sue q̄ac
cederat nunciauit. Illa
uō q̄z ipm cū gaudio
expectabat tamq̄ mu
lier capta amore suo.
fec ipm ad se uocari. inci
piens ei loq. q tamq̄ mut'
ut dixi n̄ loqbat n̄ res
pōdebat. Dixit qz dña
impri faciatis q ipē so
lus ueniat mecū in ca
meraz ego faciaz ipm
loq. Impr̄ uō malū nō
suspicās. fec eū ire solū
in camaz cū dña. Et dña
incepit ē dicē uba amoris.
q̄lit' diligebat ipm et uo
rebat' fere suo amore
locūte m. et ħ nō loquris aie
tue. At ille nichil loqbat'.
Dix' aut dña. si totinē
ti nō facis uoluntatē maz
et iaceas mecū. Ego di
laniabo mı̄ pānos et excla
mabo dicā q̄ impi et
oib' q tu uolebas ocubē
mecū. At ille audiēs
uba dñe nō loquēs set
statī de camaā egssus ē.

Illa cepit clamare et dila
cerās pānos suos. et exiuit
cū clamāto et plorāto. Cum
ipm plātium paratū ī ipm
pūit hānt mulieres. Cum
dicit salon. Numquam mu
lieres supāt cū īgenia ui
res. femina cū plorat. lacri
mis sua fcā colorat. Di
cens q; quia filius tuus uoluit
mecū concubere. Audiens at
hec Imperator. si olim fuerat
tristis efficitur ad presens tristi
ssimus. tamquam addito dolore
dolori. Credens quod filius suus
pudorē illud magnum fa
cere uoluisset quod credere
minime debuisset. cum ibi
nil senii cuius estimari
fedus nāle pmictit. s; poti
mulieri tamquam fallaci. ī diuo
ti camen. crede ñ debebat.
cū ipsa gens fallax sit.
maliciq; continue opinetur
Iurit q; ipm capi et carcere
recludi. Ait dña Imperatrix
nō ē iste filius tuus q2 ñ
tēptaret talia apud me. fa
cias eū occidi q2 sollici

te pcurabit mortē meā
nisi p'stine suam oriatur.
Illico iuxt Imperator. ut sequen
ti die mandaraz filiū su
uz ad suspēdium ducēt.
Surgens aūt mane unus
ex .vii. phis uenit ad Impera
reuerent salutans eū quod ob
probriose respondit eū dicens.
Sic bene docuistis filium
meum. quod ego faciā eū ho
die suspēdi. et uos post ta
les s bonitate et lealitatē
docuistis ut scitis. Dix
q; phs ei mirū ē quod tantus
uir ad petitōes cuidam mu
lieris. iuxistis occidere filiū
tuū. sic iniuste et iuris or
dine nō seruato. S; dne
Imperator uob accidet. sic acci
dit cuidam militi de quodam
leporario suo quod nimis di
ligebat. Ait Imperator edisse
ri cāus. inquid phs parcatis
hodie nato uro et nō occi
datis ipm. et dicam uobis.
Hos aūt audietis me et si
placebit ulla mea exau
dietis. alias. crastina die

sup filiu uriz agẽtis.
ut erit uia uolũtas P
misit q; sẽp[er] mittẽs q;
nũctiuz uiř teuia filiuz
q̃ ad suspẽdiuz ducebat.
Et p̃hs cepit loq dicẽs.
Quidaz miles hẽbat q̃n
daz leporariuz pulcruz.
iuuenez & fortez & leuem.
q̃ multuz diligebat. hẽns
q; miles unicuz filiũ. q̃
aũ 9 nutricib[us] lactabat[ur].
eo aũ tẽpe fiebat quodam
ludus Rome in agone.
ad q̃d oẽs romani currebat.
Erat aũ ãno illo hic mi
les ministrator illi[us] ludi.
Dũ aũ miles cũ uniuersis
ap[ud] locũ ueñt. Uxor ipĩ[us] mi
litis ascẽdit i turrẽ dom[us]
sue q; uidebat i de ludo
& nutrices oẽs & famulẽtes
cũ ea. reliquẽtes lepora
riuz i camera ubi puer ia
cebat i cunis. Exiens aũ
de fissura muri serpẽs te
tribilis & magn[us] cupiẽs pue
ruz deuorare. Dũz iã parã
ret circa cunas illico lepo

rari[us] sentiẽs ipm̃. cupiẽs
puerũ liberare opposuit se
serpẽti. cõtingit aũ q[uod] plurim.
& colluctatio fiẽnt iux̃ cu
naz. dũz aũ tangẽnt sepe
sepi[us] ipãz. disiungũt restac
te sũt retinacula cune. &
euersa cadẽs i terraz puer ĩ co
lumis sub ipãz reducit.
post multas uõ colluctatões
cõting[it] postrẽo q[uod] leporari[us]
serpẽtez occidit & i quodã pa
te ipm̃ piecit. s; tñ ab ipõ
~~piec~~ remãsit satis uulnã
tus ita q[uod] uidebat[ur] timẽs
tãq[uam] [illegible] uenena suscipẽt.
Rediẽs aũ una ex nutricib[us].
Aspex[it] canez ore sanguilẽ
to. regirãs q; cunaz 9uersa
i terra. credẽs q[uod] puerũ de
uorasset. p[re] nĩ[mio] timore ex
territa fugaz parauit. Res
piciẽs aũ dña illaz fugiẽ
tez anxia cũ festinatione cõz
p quĩu fuge. Et descẽdẽs
de turri plus [illegible] cucurrit
9uersaz sentẽs [illegible]
sua clamãs q; cũ oĩb[us] [illegible]
[illegible] eĩ explorãs. i terram.

nunctiatum ē militi qm̄ plā
tum magni domui uīe ōic
tit illico aū reuīsus ē mi
les. pquirēs cām tā mari
lucem. Ingo dn̄a. filius tuus
mortuus ē et canis quem
multū amas necauit eū.
Accedēs aū dn̄s ad canē as
piciēs ipsū sanguilētū et cu
nitem circūdēs pītā extīsit
illum de ītē pireē ad cunam
ploratu. qui uulnā mortis
suscipēt ī cunīcāda. Cū aūt
sullevasset illam dormiēs
filius latitabat sbe ea. Domi
nās qz siluit cū oclis ca
merā qz regitās. serpētē illū
terribilem īuenit. sentijt qz
statim qz canis necauāt
ipm̄. cā defēsionis puerī.
g unū canis pmūm mere
bat sustinuit mortē. pp
qd miles maximū dolo
rem passus ē. Sic uob' e
ueniet dn̄e Impr̄ si faci
tis uīm filiū depire. et
nū debēt ei oseq pmiū
uos exīn mortem ppina
tis īferre. Audiēs aūt

hec Impr̄ mortis sn̄iam fi
lii retardauit. Recedēs aū
Impr̄ de sero ad uxorem.
īuenit eam turbatam ualde.
eo qd talia nō pfecit. Ingo
tuē dn̄a ei. ipsi tui phī de
struet te et regnū tuum.
Sed tū eueniet qd euenit
Ciuitam hoi hēnti ī suo
uiridarī. quidam piri/ que
pirus emisit quidam plā
tulam ualde pulcram et rectā.
de q dn̄s nimium exultabat.
Cumqz uellet eē tēam ue
niē ortulano qd hēt ma
gnam curā de ea et qd eleua
ret eam rectam et si debēt
incidē totam aliam arborem
et ramos ei adhec ut bū
posset ipa plātula eleuare.
Perfectus ē dn̄s. Cumqz post
longum tēp' ad ppiam remea
ret. statī iuit ad arborem
ī pomerium et īuenit plātu
lam tortam. conturbat' ē dn̄s
uīe uocaui ortulanum et ait
illi. qr plātula ista torta
cōsistit ingo custos. pp radis
piri n̄ potuit existē recta

dixit domine fuerunt neque nonne p
monui te quod si videbis in a
te ramos pini et totam arbo
rem fac ut elevet ipsam vec
tam. Dixitque dominus statim ut
pinus incideretur. Sic ergo eveni
ret tibi, quia ipsi philosophi intendunt
ad sustentationem ipsius quae erit
mortua et ipsi regnare pu
tant cum eo. Sed hec cicetes im
perator audivit eum des
truxit ipsos quia postea. Et
iussit sequenti die ad suspen
dium filium duci. Mane
autem iam facto adveniens quidam
philosophus et reverenter salutans
dominum et taliter est exorsus.
Domine imperator vobis eveniet
ut quondam accidit cuidam
sapientissimo imperatori. Ego
dixit imperator dicas philosophus
domine placeat vestre reveren
tie hodie natum vestrum
non occidere et dicam vobis pre
misitque imperator et incepit loqui
dicens.

Ipocras fuit medicus qui
habebat quendam nepotem
non minus sapientem eo immo
valde probum et magis nomine in
medicina. Contingit autem eo
tempore quod filius cuiusdam imperatoris
infirmabatur graviter ita
quod a medicis qui eum cu
rabant desperatus erat. Con
sultum fuit imperatori quod mi
teret ad summum Ypocratem
ut ad curam filii sui acce
deret. Misit quoque nuntios
imperator quibus dedit magnam
auri copiam ut per eum ad
eum ducerent Ypocratem. Cum
autem applicassent nuntios
causam nuntiates eorum ad veniendum
Dixit Ypocras propter senectutem
gravitatem ut videtis
venire non possum. Sed dabo
vobis nepotem meum qui non mi
nus est sapiens me et si est in
mundo homo qui possit sanare
ipsum nepos meus sanabit.
Qui ducitur ad filium imperatoris
inspexit in facie ipsius et in pacien
tis et quesivit a medicis que
in cura tenerant de lecto ma
tris et patre et tibus que supervene
rit paciente et cognovit fr
phinam quod paciens ille erat

spiriti. Vn̄ fec̄ ṡ venire
hoste͞ei urinas utriusq;
parētis ⁊ infirmi uidit q;
putrinā. q' pariēs nō erat
filius īm ... patoris. Dixit
q; medicus. uolo loq in
camera cū īmparatrice. pmis
sum q; ē ṡ qui dixit ei.
Nisi uis m̄ dicē ūitatē
de eo q' petiero fili' tuus
libabit. alias. nō. ī q̄o illa
pro dubio dicā. ait me
dic' q's ē pat' infirmi. dix̄
illa d's m's de quo petis.
Imperator ē pat' ei'. ait ille
nō ē ~~ille~~ ita. S; posq̄ n̄ uis
dicē ūitatē. ego recedā
icontinēti. statiq; surgens
ut recederet. Et q'a imperatrix
sanitatē filij affectabat
necc̄itate cogēte ī q̄o. rogo
ut occultū teneas q' reue
lo. Maiia do imp̄is sup
uenit q̄dā miles ualde
pulcrū ī cui' amorē exar
si ⁊ cū eo concubui. ⁊ conceptus
ē ex ipso hic infirm'. q' credit'
⁊ filius imp̄is opinat'. ait
ille ūitatē locuta es. ⁊

fc̄a post modū cura sol
lepni. sc̄us ē eger sanus.
postea imp̄r dedit ei ma
gnā auri copiā. Redieis
q; ad ypocratē auunculū
suū gesta oīa ei nārras.
Ypocras aūt ī inuidia mot'
eo q' iste futur' erat me
lior ipō. ⁊ multos libros
fec̄ ne possz post mortem
ei' p nepotē memoriā ei'
delei. tūc ip̄s occidē cogi
tauit. Vocās q; ipz q̄dā
die ī uiridariū suū. ubi
erat herbarū medicinali
ū copia. ⁊ inspex̄ ypocras
quandā herbā multas
uirtutes hn̄tē. ī q̄o nepo
ti suo / uides aliq̄ herbā
bonā. q' respiciēs uidit
illa q' ypocras uiderat / col
legit q; ipā ⁊ ei' uirtutes
singlas declarauit. Tēpta
uit eū ī quandā aliā her
bā dixē ei simili' q̄ ob
rē tēptabat eū occidere.
Videns nepos q̄ndā aliā
herbā quā ypocras nō
dū uiderat. ⁊ ait illi ne

pos. ista ē melior oīb' herbis. Mandavit ut colligat ? ostēdat. Cuiq; flectēt ad euellicādum illam. arrepto q; ? ? gladio percussit eum ad cor. rex timuit ipsam ? clam eum sepelliuit. Cōtingit autem postea. q? ? ? passus mirabilem fluxum uentris ? dissinteriam q? ? cum oīb' medicamīb' suis restingere n̄ ualebat. dixit ? ? ? suis ego n̄ possum restingere fluxum meum ? hec ut ? scitis de scia mā ? affēte m̄ ? uas ereum ? ? fecit ī eum multa foramina ? rotunda ? uas ī pleni aq̄ clarissima. ? ? ? iaq̄ ? puluerem ? ? foramina ? ? uirtutē pulueris aq̄ ex ? nō exibat. ? ? ? ? ? restingi nō potest. ? plorabat dicens. ? ? ? me ab hac egritudine liberet. ? ? ? illi. ? quem ? uitam ? ? dñe. multis occidere filium ? ? uitam ? ? ? tangit ? ? aut hec ? ? mortis filii sui ? ? ? aut ? ? ? ? ? ? uenit eam ? ? ? eo q? nō ? ? filium. ? ? ? mul ta alia ti ? ? ? ? ? ? ? abijt sub nemore ? ? ? ? ? dixit ? ? ? Dixit illa ? ? ? ? ? ? quem ? ? ? quē ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? dixit.

Domine ? ī ? ne more erat ? ? dulce ? ualde bona ? quē porcus ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? Cōtingit autem q? ? pastor ? ? ? ? ? ? fugiēs ī ? nemorē ? erat porcus ? pastor

post eũ ⁊ dui hos ita fugẽt
ut pastor eũ retrahẽ nõ potẽt
inuenit q pira q porcus come
dẽ consueuerat collegit q de
piris illis credẽs cũ eis de
bere porco suũ dñũ reco
ciliare ⁊ ita ei contingit. Alia
aũ uice rediẽs pastor ad
pira q erant ualde bona
⁊ inuenit de eis in terra ⁊ recol
ligẽs de ipsis ⁊ in sacco po
suit. Volẽs q sacculũ piris
implere. ascẽdit in arborem
cũ sacco ⁊ pira colligebat
ignorãs q porcus solitus
erat uenire ad pira. Et
dũ pira colligeret quã plu
ra cadebãt in terrã ⁊ ecce por
cus ueniẽs dũ aũ uideret
eũ pastor stupe factus est
credẽs nõ posse fugẽ timẽs
instabat in piro. uenit porcus
comedit pira q erant in
terra. Cũ aũ nõ sufficerent il
la incepit arborem more so
lito agitare. Pastor aũ ti
mẽs multũ cogitauit pla
ne p(ro)icẽ de pira q collige
rat/ cogitãs q forte porcus

saturabit(ur) ⁊ recedat. ⁊ ego
euadã p(ro)iciẽs q caute
pira ut nõ sentiret eũ porcus
aũ cũ eẽt repletus appodiauit
se arbori pastor nõ plane
⁊ caute descẽdẽs ⁊ incepit sua
uit(er) tangẽ porcũ dulciter
fricãs ipsum/ cũ aũ hec gra
ta eẽt porco/ ut mos est
eorum incepit dormire. Sen
tiẽs aũ pastor/ q porcus
obdormiuit. accepto cul
tello percussit porcum ad cor
⁊ occidit eum. Sic g(ra)do faciẽt
tu isti phi/ cũ dulcib(us) eorum
u(er)bis ⁊ blanditiis obdor
mieris te ⁊ nouit dabunt tu
mortẽ. Audiẽs aũ hec im
perator iussit mane filium
suspẽdi.

Mane aũ iam facto ecce ter
tius phs uenit ad im
peratorem ⁊ inter alia multa ita ẽ
locutus ẽ. Ad petitiõem dñe
ciuitatis mittis multis occi
dẽ filiũ unũ sic iniuste.
Sic uos debẽtis facẽ Vero
ti uixit sic fecit erga senem
sapiens uxori sue q ual

gant' appellat'. Sapiuelio.
precepit q3 impr ut recitet
At ille dix. Si pmiseris m
hodie nō occidē filiū meū
libent' dicā. pmisit q3 Im
perator & ph's cepit loq di
cēs. Quidā senex sapiēs
hēbat quādā pulcerrimā
uxorē & iuuenē ualde
q̄ mulier cogitauit q̄dā
die. ut amasiū īueniret.
Cū aū caute facē ipm
uellet q3 alit' sine piclo
facē nō potāt uenit ad
matrē suā & i fine locuti
onis dix. q penit' uolebā
amasiū. dixit q3 nomī ipi
rogās eā ut iret pēo. Cū
mater inuēit filiā ad iu
uenē spatā. post multas
otētiones. rogo te filia
ut facias aliq̄ graue i
iuriā marito tuo. & si nō
turbabit' tibi amasiū īue
niā. dix filia dic q̄liter
agā. i qd mat' i uiridario
hētis laurū quē dn̄s tuus
ipm satis diligit. uade
& trūca eā. & si nō turbabit'

ex hoc adducā tibi amasiū.
Abiēs & pfecit oīa q̄ locu
ta ē ei mater & trūcauit
laurū. Qui aū uidit se
nex laurū ī cisū petijt
qs eū uastauit. ego īqd
dn̄a. q3 nō erāt ligna in
domo p igne. Senex aū
eo q multū diligebam
q nemo tātū diligē de
bet ut ei ocul' effodiat
dix tātū male fecisti.
precauā m̄ similr facias.
Rediēs illa ad matrem
ordinē rei geste retulit
sibi q3 amasiū postulabat.
dix q3 mat' iterū pbes
eū. Uade & occide leporā
m suū quē mltū dilig'
assignās occasionē ei. q3
te turpauit pānes ca
mere. fecit q3 similit'. Se
nex uō rn̄dit ei ut su
perius. Rediēs aū ad ma
trē iterato dix ē q ac
cederat petēs ab ea amā
siū. q3 a sene nō ognos
cebat' p marito. Dix q3 ei
mat' pba iterū & pmito

simĕto nō altabit ĭ ueciā
ti amāsiū. Ait filia nō pos
sum me āplius otinē. 7 si tu
n ĭuenies claz ego ĭ uecia
palā. Suadēs ē mat dicē
filia qd uis q facia. dixit
q mat. Die dñico faciet
marit tuus ouiuiū ma
gnū 7 ĭuitabit multos
sic moris sui ē facē ĭ die
illa 7 cū sedebit ipē discū
bēs cū oīb uiacde 7 sedeas
iux ipm. 7 ad mictas cap
tobalee mīse ĭ fissurā cla
uis quā habes ad latus
tuū 7 dū omederit ꝑgas
ĭ petiose. ita q cuitas mē
salez cū oīb eoulis ad trā.
7 si te hec nō ĭdignabitur
ti amāsiū ꝑcerto aducā
Fecit q oīa q locuta ē ei
mat. Senex aū ĭdignat
7 turbat nimiū ꝯ eā nō
tamē ostēdēs discūbētib fec
aliā tobaleā apponi ĭ mēsa
7 alia noua fercula depor
tari ocipiēs cū ĭ mēte sua
qlit uxorē suā tāq fatu
ā de tot excessib castiga

re. expleto aū ouiuio re
uersi sūt oēs ad ꝓpa. Iuuit
tūc illico senex fieri mag
ignē 7 uxorē suā ibi dē
osistē. ĭgo ei tu habes ni
miū de sanguine stulto
uolo ut minuas ex eo. fe
cit q ipāz flebeto māi de
āb brachiis uxoris illū ig
fec q tātū sāguinē de ei
corpe egredi. q iā q̄si de
ficiebat. 7 iux ignē ad sic
piā iā puenit. Iubēs aū
senex sanguinē restingi
ut nō moreret. iubēs q
ipā ad lectū deportari.
Et ecce uenit mat secreto
dicēs ei. filia mi mictam
ꝑ amāsiū q ĭ ueni iā ei.
At illa uix dicē potāt re
cede mat utinā sine ipo
uiuē queā. Sic Dñe Im
pator iubeas trahi sangui
nē stultū quē hēt uxor
uiā sciēs ꝑcerto q post mo
dū nō desiderabit dilecti
filii uiū morte. Audiēs at
hec Impr sniā mortis fi
lii relaxauit. Recedēs aū

Imisse ad uxorez suaz 7 inter
alia dixit illi tu nō fecisti
occidi ipsz qd e filius tuus.
Sz ei eueniet q accidit
ciuidaz regi q nō uidebat
lumen ex ciuitate suaz.
7 ex qua nō psint dicā ti.

Q uidaz rex habebat ui
sus ociues q nō uide
bat ex ciuitatez suaz 7 a
multis sapiētib' osiliuz
postulauit n̄ poterat re
mediuz īuenire hēbat e.
A. phos ī sua curia qdata
eis quādaz pecuniaz sōpni
hōiuz ītpretabat. Nullis
aū tēpib' erat qdaz hō sa
piēs ualde noīe merolin'
Vn̄ osultaz fuit regi ut
mictēt p eo. Misit aut
nūtios ad euz rex 7 misit
ei magnaz auri copiaz.
Cuz aū applicasset ad eū
nūptios. cāz eoz ad uēt
disponuit. ī qo merolin'.
cū magna beniuolētie copia
libent' uenio. Cuz aū iter
accipēint respexit Mero
lin' quādaz trāseūtez sta

ti ognouit q ille ibat
ad phos dñi regis eo q
sōpniauāt quādaz sōpniū.
ut itpretaret euz. Vocās
euz merolin' ad se. uolēs
ostendē nūtijs regis de
sciā sua 7 ait sōpniatori.
ego scio q uadis. dixit
ille q. ait Merolin' ad
phos. ofer' e trāsiēs. Dix
q Merolin' ipāz pecuniaz
quā ī manu portas uis
dare illis phis. Si tñs m
dicaz ti qd sōpniasti. in
quid ille si m dī
ces dabo ti ipāz.
Dixit Mero
lin' tu sōpniasti q q
daz fons nat' erat ī do
mo tua. ita e dix ille.
Ait Merolin' hoc uult
sōpniuz uade 7 fodeas ī
sublimitāī dom' tue 7
ibi īuenies uas unum
argēti. pueniūt post euz
nūptij regis uolētes sci
re si merolin' dixit ueri
tatez. ueriūq fuit. ad m
rati sut ualde. reuisi ad

merolinū duxerūt eū ad
Regē3. Qui cū aspiceret
regē3 ait salutis ... i
go rex libentissime uolo.
ait merolinus facias trūca
ri capita. A. philosophis quos hēs
i curia cū libabentis. Rex autem
c̄stat de tali osilio. qui p
septē philosophos tota ei curia re
gebatur. Intuens merolinus
i faciē regis cognouit qui
de talia c̄stabat 7 ait dn̄e
do uob signū3 facias fo
di sblecto camē urē 7 in
uenies ibi magnū
caldariū3 bulli
entē3 aq plenū
hn̄tē3 septē3 feruores
siue bullas qs callaīū3 ipi
phi tui ostruxerūt facias
g primo ītedi capud uni
phi 7 sic cessabit unus
feruor. post p ordinē alij.
7 sic cessabūt oēs feruores
de īte urbis lum ext
ciuitatē3 7 ubicūqz uo
lu'is. Igo rex. Et ego ī uē
niā3 callaīū3 sublecto
mō ut tu dicis/ sim mo

ta ipor capita trūcari
faciā3. Cū3 autem fodere fecisset
fecisset sblecto i uētū ē sic
p̄dix merolinus. Precepit illi
co ut oēs decollarent' 7 sta
tim lau' fcus ē. Simili
dn̄e ipi tui phi cecāt te
ut nō uideas uia ūitatis.
Cogitū ē g' ut capita e
or āputarī facias. Inqd
Imperator firmit' ego autem desti'
az illos uidēs mane filiū
ei' ad suspēdiū duci.
Veniēs autem mane quartus
phus genu flex' regi 7
ait mitte dn̄e/ qualē par
aprid natū3 potest ita se
uissime petē. cui caro fili
caro sit patris 7 ei' solatiū
Et3 delēs facē. ut fecit q
dā3 miles sapiēs dixit Im
perator qd fecit/ igo phy
losoph' placeat dn̄ationi
urē sentētiā3 ut filij relaxarī.
Dicā ego dicā [illegible] misi [illegible] Im
perator 7 ille dixit. Quidā3
miles hēbat quātā3 uxo
re3 qui quēdā3 iuuenē3
diligebat hēbatqz oēs

quãdã picã q erat sic
docta q referebat dño q
q uidebat. Miles aũ zelo
fuerat eã ill'imitatã dom
q uxor ei magna erat
7 nũquã ex domu exibat.
Cum quadã die marit' iret
ad uenatũ misit dña p
amico suo. qui ũ uenisset
ille aspiciens eũ pica 7 ait
ad dñã. cẽte male facis
q uituperas uiru tuũ.
scias q ego dicã ei. Cũ
aũ de talia dña timuisset
cogitauit picã decipe. fec
q claudi ianuas 7 unã
baiassã fec ascẽde supra
tectũ cũ duob' bacilis
aq plenis faciebat paula
tim paulatim distillari aq
ac si plueret. aliã uero
fuiẽtẽ fec stare añ por
tã cũ luminari 7 nũc ape
riebat ianuã. nũc uero
claudebat, ut splẽdor in
traret domũ. ac si coru
caret. fulg' q ẽ ita. Ecce
q sequẽti die marit' aute
nãdiũ redijt 7 stati pica

dix ei q dña fecerat.
Marit' aũ turbat' ẽ cõt'
dñã uolebat eã occidẽ.
Dix q dña. Rogo uos
dñe dulcissime q itẽo
getis de tẽpe. si erat cla
rũ ul nebulosũ ul aq
suũ. Et pica stati respõ
dit bene scio q pluebat
7 corruscabat. 7 ea die fu
erat tẽps ualde claũ. Dix
dña. Videtis dñe q mẽ
tit' pica. 7 dñs aũ irat' occido
picã. post aliq' uõ dies
dñs aspiciens sup tralẽ de
cti 7 uidit ibi bacilem
q fuerat oblita fuiẽs o
cepit stati malitiã sue
uxoris. Vocas fuiẽtes 7
ait ei q illud bacile est
ibi. que cũ nollet uita
tẽ dicẽ uir eã miles
torqri. Dix aũt sentijt
tormẽtum ofexa ẽ ad ulte
tiũ q fec dña. explorata
aũ u'itate fec eã obuiĩ
Sic uos Dñe Imperator debe
tis face de ista Vxore uña
q uos uult uituparare 7

alijs dare culpam. Audi
ens autem hec Simplex iuuit
filium suum a mortis sententiam
relaxari. Rediens autem seru
ad uxorem, ut supra dixit ei.
Domine tibi eueniet ut accid
it cuidam cuius filius amputauit
caput. Inquid Simplex Qualiter ait
mulier dicam si tibi non placet.
Quidam rex habebat in curia
sua duos offitiales quorum
unus erat auarissimus alter uero
largissimus. Accidit tunc regi
uiam ire longinquam. uocauitque
rex ille auarus et tradidit
ei thesaurum suum cogitans
quod ille melius omnibus custodiret
et perfectum est. Alter uero largissimus
cito pecuniam quam habebat
consumpsit. Uocans quoque filium su
um dixit ei. fili non habeo quod
expendam. Inquid filius pater non
credens tamen experientie quam habes.
ait filio pater. [illegible]
rauita [illegible]gamus caute
[illegible] est thesau
rus re[illegible] uelle.
inuentis [illegible] et fracto
pariete auari sepe sepius inde

portabat. Contigit autem
quod quadam die auarissimus
auri custos. iuit ad the
saurum et inuenit muri tu
rris fractum et aurum inde ab
latum in magna quantitate do
lens quod multum cogitans qua
liter posset capere furem constru
xit ante foramen muri quandam
foueam et eam impleuit ui
sco et pice. Dum autem in noc
te ueniret fur ille largis
simus cum filio. quia deficiebat
aurum credens intrare turrim
ut solitus erat cum accessit
cecidit in foueam in qua erat
uiscum et picem usque ad i
guetur ita quod capud tamen
superauerat. Dum autem hoc se
sentisset illico locutus est filio
dicens caue caue ne facias
te autem quia ego mortuus sum.
ait filius quid est pater. inquid
ille sum in fouea uisco plena
ita quod exire nequeo. dixit
filius quid ergo fiet. ait pater
postquam necesse est me mori
michi aliud facias nisi quod
amputes mihi capud et non

poterro posmodum recognosci.
et tu malum non patiens. Ille
putauit autem filius patris suo
caput et ipsum ascondens sepeli
uit. Rediens ille ad domum
matri et sororibus quod acciderat
nunciauit iniungens eis quod
non ploraret nec querimoniam fa
cerent ne cognosci hoc posset.
Surgens autem mane custodissi
mus custos autem vidit ad
turrem et inuenit furem capite
truncato in foueam mortuum.
Cum autem illum recognosci non posset
nunciauit Regi. Rex autem iussit
ipsum trahi per totam ciuitatem
quod cum transierent autem portam do
mui sue alacrius non potue
runt filius et parentes continere.
Et adhec custodiam habitis
tantam. Cum autem retraheretur
per ciuitatem peruenit ad do
mum suam familia eius aspi
cientes ipsum mortuum a luctu
non ualuit continere. Clamaue
runt custodes regis. Cum autem
filius sensisset hoc quod sagax e
rat accipiens illico cultellum
percussit se in cossa ita quod

sanguinis inde manabat. Uen
ientes autem offitiales regis
dixerunt cur sic ploratis.
Respondit filius fratris. Domine
mi ecce eam quam ego volens
scindere hoc lignum cum cultel
lo cecidit mihi in cossa et prop
ter istam plangunt. Credentes autem
offitiales regis recesserunt.
Sic quoque accidet vobis domine
Imperator quem dicitis esse
filius tuus adhuc tibi caput
amputabit et donabit tibi
cum ipsis tuis philosophis. Dixit
quod Imperator prius ego ipsum interfi
ciam quam ipse me. Et iussit ma
ne filium ad suspendium duci.

Ueniens autem mane quintus
philosophus et inter alia dixit
Domine Imperator. non credens ac te
dem malignitatem mulieris.
quod omnis homo remanet deceptus
ab ipsis. Et tu deciperis
sicut deceptus fuit quidam iu
uenis magnus ab uxore sua.
Dixit quod Imperator qualiter fuit. Di
xit philosophus quidam sapiens iu
uenis habens quandam pulcer
rimam uxorem quam intime di

ligebat suspicās ē neqs
decipiat ipām reclusit eā
ī q̄dam turrē ubi nō erat fe
nestra nisi ī cacumine turris
ꝛ dicta tur̄is erat altissimā
n̄ poterāt ītrare ad eā nisi p
septē hostia de quib; oīb;
ipē senex hēbat claues
ꝛ nō exibat īde dn̄a nisi ī q̄
tuor festis ī āno. Volat ī
terim fama ipī dn̄e diffu
sius ita q̄ recitabāt de
suis delitiis. Quidā aūt
iuuenis cū audiss; pul
critudinē eī fama alō
gingas ptib; nauigās ma
rem uenit ad Ciuitatē
ubi erat dn̄a uisur illā
ī festo q̄ exire ꝯsueuerat.
ꝛ cū uidisset eā exarsit
ī amorē eī ꝛ sequebat eā
q̄cūq; ibat. Dn̄a pp̄dit
ualde bene q̄ eā ille iu
uenis sequebat ꝛ dilige
bat eā multū. Emitq;
iste iuuenis q̄dā domū
ppe turrī ubi erat dn̄a ꝛ
manebat iste iuuenis
magnalia multa q̄ di

ues erat. Ōīb; hēs magnā
amicitiā cū uiro dn̄e do
mine deīn ad prādia se
pius ꝯmitabat. fecitq; dictus
iuuenis q̄ndā domunculā
obscurissimā iux̄ parietē
turris fabricare fecit q̄ illic
hēbat domū. Cū aūt ex
pleta eēt domuncula in
trās intrā eā de nocte ꝛ incep
murū turris ubi erat dn̄a
p mediū effodere. ita q̄ sen
tiri nō poterāt. tātūq; fodit
donec puenit ad dn̄ā ī turre
q̄ ī domo ꝛ accubuit cū
ea. sepe ꝛ sepius. ꝛ foramē q̄
fecerat iuuenis respōde
bat sub lecto dn̄e ꝛ ut mo
ris ē nobiliū supponebat
tapetos cū lectū ita q̄
maritus pcipere n̄ ualebat.
Cogitās aūt dn̄a q̄ tā q̄
auē ī caiā reclusā tenebat
manebat cupit decipere
uirū suū. Dixitq; iuuenis
eī Ueni ego docebo te q̄līr
tu capias me ī brolio co
ram marito meo ꝛ ipse ꝯsenti
et ī q̄d ille uidebit possem

talia expleret. Ait illa ac
cipias pannos mariti mei
et nouas et nitidas coram ce
teris et loquere omnibus astantibus quod disce
dent a te, et dicere hic illico
et restitutas mihi pannos antequam
quod ipse ueniat. Fecit iuue
nis sicut precepit mulier et in
duens se uestimenta eius in
troiuit coram ipso. Maritus
autem respiciens pannos mi
rabatur ualde, sed quod esset di
cere non temptabat. Discedens
autem ab ipso festinus uenit ad ca
meram suam, sed quia iuuenis breui
orem uiam habebat, uenit antequam
quam maritus eo quod deserue
bat pro hostia intra quam aperi
re uolebat. Cum intrasset
intus inuenit pannos sicut
ante fuerant, cogitans quod iu
uenis fecisset fieri pannos
illos. Iterum tercia die domina deca
tale precium quem secum retine
bat et separauit de omnibus rebus eius.
Vltimo in quo domina uelo quod
ducas me et coram eo capi
as me in uxorem. Audiens
autem iuuenis uoluntatem mu

lieris conuocans beniuolos a
micos quos mittens ad specialiter
maritum domine dixit ei uolo
desponsare quandam mulierem
rogo quod intersis honori meo.
Inquit ille libenter. Fecit autem
iste iuuenis armari quandam
galeam mittens custodientem qui
stabat ad recolligendum
eum in litore maris ut quod
postea ad dominam et fecit bene
parari. Duxit eam in uxorem. Ma
ritus uero erant homines ad quandam
ecclesiam constituti. Cum autem ui
disset ille uxorem cognouit
eam sed propter signa sufficientia di
cere non temptabat. Tristes
cogitationibus plenus et alii quam
plures de astantibus cognosce
bant eam sed uidentes ibi sta
re maritum qui nichil dice
bat omnes tacuerunt. Despon
sauit eam iuuenis coram
uiro suo et omnibus astantibus.
Et petita licentia abeuns in
mare nauigando recessit.
Miles autem ad domum suam redi
ens intrauit cameram aspi
ciens uxor non erat in ...

qz decept⁹ erat a iudicatis
dñe q̄ nemo ē q̄ suasio
ne mulieris ñ decipiat̃ tũ
sciatis qz sit. Uxor uirã do
mine decipiet uos. Au
diens aũ hec Imp̃r iussit
sñia filij relaxari. Rediens
aũ hec Imp̃r serio ad Uxo
rem inuenit eã in lectum ait ei
uere tu eris decept⁹ sic
quondam rex paganus q̄ antiq̄
tempore obsederat romanos z
q̄uis ñ p̃sit ego dicam.

Rex quondam paganus obse
dit romam cũ magno exerci
tu paganorum z tãto tempore
ibi p̃mansit q̄ Roma se de
fendere ampli⁹ ñ ualebat
ita q̄ Imp̃r qui tunc erat de
iecit coronam suam int̃ roma
nos dicens eis defendatis
coronam ob q̄ eam eos uole
bant exire ad pluuiã. Philo
sophi aũ q̄ erant tunc Romam inu
enerunt consilium dicentes do
minationis nos facere aliq̄s
nr̃as artes z si iuuabit
bñ q̄ere alias pluuiã sit
ultimũ remediũ. Primi

uni magiorum. Ego faciã q̄
pagani ñ dabunt hodie
pluuiam. Altera die uenit se
phus hodie ñ habebim⁹ plu
uiam. Si pluuiã expectat die
tertio. Ecce q̄ uenit tertius
magist̃ latinus noīe z fecit
e fieri uestimẽta logissima
rubea z deaurata fecitq̄z fi
eri e alas z fecit e ensē ma
gnum bñ lucidum z ascendit
in cacumine cuiusdam maxime
turris Rome erat q̄ bñ poterat
conspici a paganis. Sol aũ deu
beras z radians sup eũ tam
p̃ rubedinem paganorum tam
ex fulgore auri ipse mirabi
lit̃ refulgebat nimiũ lon
ge. Pagani aũ intuentes in eũ
opinabantur ipsum eē Romanorum
deum ut ō ipsos paganos
eet forsitan indignatus. ni
mioq̄z timore p̃citi ab obse
dione huiusmodi recesserunt
sic z tu simplicit̃ eris dece
ptus ab ipsis tribus philis q̄
laudant ipsum fatuum z mu
tuo quod dicit tuus fili⁹ q̄ ñ
e facias g̃ occidi ipsum. Au

ensem

diens

Audiens autem hec imperator iussit
filium suum de mane ad su-
spendium duci.

Veniens autem mane sextus
philosophus intravit et dixit.
Domine vobis eveniet sicut
accidit cuidam militi qui
amore uxoris sue fuit
mortuus. Dic qualiter fuit
magister philosophus. Si tu primitus
hodie parcas filio tuo
ego dicam et eas de ipso et
me facies velle tuum. Pro-
misit imperator et ait philosophus.
Miles quidam habebat quan-
dam uxorem quam intime
diligebat. Accidit quadam die
ad simul comederent do-
mina volens panem incidere
contigit quod incidit suum digi-
tum ita quod sanguis exivit.
Videns autem maritus ab uxo-
ris digito sanguinem emi-
nare nimio dolore compun-
ctus statim fuit mortuus.
Videns autem domina maritum su-
um mortuum propter ipsam dolebat
nimis et flebat ita quod non
poterat ab aliquo consolari. Dei

debat. Domine mi qualiter glo-
riari valeo eo quod pro omnibus
dilexi te et nunc mortuus
es propter me. Ego volo mori
pro te. [illegible] nos fecit
in sepultura extra civitatem
in quo dominum maritum suum ut
moris erat. Tunc quarum mu-
lier fecit super sepulturam
et domunculam con-
struxit [illegible] super sepultu-
ram plorans die noctuque
et non poterat ab aliquo consolari.
Contigit autem quod tunc tempo-
ris [illegible] Miles ex illa civitate
quidam pro homicidio quod
fecerat suspendi fecit imperator
[illegible] in loco u-
bi [illegible] ut consuetum erat timens
non Rex ne consanguinei eius
de nocte suspenderent ipsum
mandavit cuidam suo mi-
liti ut sub pena capitis
illum suspensum taliter custo-
diat ut posset defunctus
auferri. Miles autem precep-
tum domini cupiens adimplere
vesperascente die venit ad
custodiendum ipsum. Cum autem

starēt ibi accidit ei tā ma
gnā sitis / q̄ nō potāt se am
pli⁹ sustinē ⁊ ibi nō erat
aq̄ / īspexit domuīculā dn̄e
mulieris uidēs ibi lumē
alōge / ⁊ recordat⁹ ē q̄ ibi
erat mulier plorās mar̄i
tū suū / uenit ad eā ⁊ pe
tijt ſ potū dedit illa ſ
īspexē aūt custos ī faciē ei⁹
uidēs ipāz eē pulcrā / in
q̄t ei q̄d ē hoc q̄ facis do
mina / tuus licet n̄ p̄dest
mar̄ito tuo / agas sagacit̄
⁊ īuenias tibi aliū melio
rē dcīorē / q̄ te amabit
⁊ ornabit plus ip̄o tñ q̄
suadēs illā q̄ concubuit cū
ea. sup̄ sepulturā mar̄iti
sui post hec reu̇sus ē custos
ad furcas ⁊ īuenit suspē
sū de furcis ablatū doleñs
q̄ ad mortē / q̄ rex p̄ce
perat ſ sb̄ pena capitis.
Rediēs custos ad dn̄a plo
rās re q̄d acciderat nu̅p̄
tiauit. Dix̄ q̄ dn̄a ſ si
p̄mictis m̄ capē ī uxorē
docebo te q̄lit̄ hoc piclm̄

euadē possis / cui aūt ille p̄
micteret / dix̄ ei dn̄a / effodi
as capias q̄ istū mar̄itū
meū mortuū ⁊ liga ī gu
la. ⁊ uade suspēde eū u̅n̄
ablatū ē ille / īq̄d miles
Ego timeo facē ait dn̄a
ego facio ⁊ īcidit q̄dā do
torum delinq̇ uidi ⁊ ipā
ligauit eā ī gulā uiri
sui ⁊ ip̄a sic ligatū t̄hes
ad furcas. dū aūt appli
cassēt / ait militi / Ascēde
⁊ suspēde ip̄m. īq̄d n̄ facio.
ait illa ego faciā / ascē
dit ⁊ ipā mar̄itū suū sus
pēdit cū aūt descēderet
mulier de furcis dixit
miles ille habuit q̄ndā
p̄cussionē ī facie s; iste
n̄ h̄t. possū p̄p hoc recogscē
ait mulier accipe ensē
⁊ ascēde sup̄ ⁊ fac ei p̄cus
sionē / īq̄d ille ego n̄ fa
ciā dix̄ mulier da m̄
ensē accipiēs gladiū
ascēdēs q̄ ī furcas p̄cuss̄
mar̄itū ī faciē / cū descē
disset iterū ait miles ad

huc descendisti? Respondit quia ille non habebat duos dentes anteriores. Si iste habet in quo illa accipe lapidem et ascende sursum et evellas ei duos dentes. Dixit ille non faciam. Illa vero accipiens lapidem et ascendit in furcas et fregit duos dentes viri sui. Dixitque predicta mulier ei accipe me in uxorem ut promisisti. Et dixit ille non faciam quia tu fecisti hoc de isto quem ultimo modo dilexisti peius facies de me postea. Videte ergo domine imperator qualia sunt opera mulieris non ergo debes adhibere fidem dictis uxoris tue. Audiens autem hec imperator iuravit filium suum relaxari. Cum autem rediret ad uxorem invenit eam tristem ut supra dictum est et ait illa tibi eveniet quod accidit civitati romane imperatori quando fuit deceptus a tribus statibus qualiter fuit dixit illa.

Rome antiquitus erat quedam statua tenens arcum tensum in manibus cum sagipta et habebat scriptum in fronte quicumque me percutit ego do et ignis semper ardebat in roma sine ligna quod multum erat utile romanis pauperibus et maxime in yeme. Dum transiret ecce unus quidam presbiter ipsum percutit statuam et statim statua emisit sagiptam quam tenebat in arcu percutiens predictum ignem et statim extinctus est ignis. Item erat ibi quoddam speculum magnum satis in quo videbatur quando aliqua provincia rebellabat Romanis ita quod statim quando incipiebat aliqua provincia rebellari illico apparebat in speculum. Rex autem Sicilie nimium odiebat Romanos non propter speculum valebat illos resistere quia antequam posset munire Romanus imperator mictebat milites contra rebelles. Deinde Rex Sicilie nimium dolebat cogitans qualiter speculum posset destruere vel furari.

Cuz autē cogitatio eius in
hec ↄsisteret Accesserunt ad
euz tres fratres dicētes
ei quid uultis nob' dare cer
titudinem uob' speculuz in
quo rex queque petierit
q' ego dare possim polli
cēs eis magnaz auri co
piaz. Dixerunt q3 ei da
nob' dn̄e tria barilia a
uri dedit q3 eis dū aū
haberet auruz uenerunt
romaz ⁊ ascōderunt bari
lia ī diuisis locis ꝓpe ci
uitatez unū ī una pā̄te
⁊ alia duo simul ī alia
parte ↄsiderātes bene
locuz ī quo recluserāt ipsos
Vadunt q3 romaz ad im
patorez petētes q' ei so
li loqui uolebāt iussit
q3 imp̄r ad se uenire
duz aū fabularet ad ī
simul dixerunt dn̄e sō
niauimus aurū īuenire
⁊ uera sunt ista sōpnia.
Et q3 imp̄r nimiū di
ligebat aurū. eos bene su
scepit. Dixit q3 eis unus

ex uob' sōpniet ista noc
te dixerunt ei libenter
mane aū iaz facto uenient
tib' ingo imp̄r bene ue
nentis Sōpniastis ali
quid. respōdet un' dn̄e e
go sōpniaui barelem
unuz auro plenū ī ueni
re dedis in tres hoīes
queniāt mecuz iussit
imp̄r ut iret cū illo tres
hoīes duz aū iter ca
peret ī quo ille qsōpnia
uerat ducite me ad ta
les partes simulās se
nescire loci ad quē ibāt
dū fuisset ibi uidebat
diuinare ⁊ mēsurare terā
de in puenit ad locuz ubi
recluserat auruz ⁊ ī qua
drātez īfigit iubēs fodi
ibi ⁊ īuenerunt barilez illō
auro plenuz accipiunt
ipm ⁊ ad imp̄rez redeunt
Gauisus imperator gau
dio q3 magno cū auri copi
az īspexisset. Cuz sero eēt
factuz ingo imp̄r quis uruz
sōpniabit hac nocte. re

spondet uni ego. Venit autem
mane ad imperatorem et ait.
domine sompniavi invenire
duplum thesaurum quam invenit
ille alius. Gavisus est imperator
rogans quod eum quo vadat pro
eo ille vero accedens per simi
lem cautelam et modum sic
taliter ubi sepelierat duo
auri barilia et ut supra re
versi sunt ad imperatorem cum
gaudio. Illa accipiens Im
perator eos sine fine dili
gere. Sequenti autem servo
dixit imperator eis quod unum
sompniabit ac nocte dixit
tertius ego mane autem facto
venerunt ad imperatorem et di
xerunt domine iste sompnia
vit se invenire in mensam
auri copiam. Exultans Im
perator et ait ego veniam
visurus ipsam quo ibimus
ait sompniator ubi est spe
culum ibi sompniavi cum
quo fecisset se duci per
pe locum per multas coniura
tiones et mensuras quas vi
debat facere. ad locum inquit

stabat speculum pervenit
et ibi mensuras infingit. Et
ait eis quos fecit duxerat
fodite hic. Iniquo Imperator
caute per speculo duxerunt
quia ei domine nos ita facie
mus quod aurum habebimus et
speculo non nocebit et ideo
nos volumus fodere. Ad quod
Imperator eis si ita fieri potest
fodite alias non quia nollem
pro toto mundo aurum quod spe
culum destrueretur. Illi autem
circa speculum effodere in
choantes circa speculum
ita quod circuitum ipsum terram e
vellunt et manserunt ibi usque
ad noctem cum autem obstaret
eis noctis tenebras inquit
quid Imperator domine brevis
que super est hora non suffic
ret tamen et cras invenire
mus aurum. Credidit Im
perator verba illorum et reversi
sunt illi quod tres fratres re
manentes in de nocte spe
culum evellunt ipsum que
ad Regem Sicilie deferen
tes. et sic subtiliter Roma

Impr̄ ē decept᷒. Sic ḡo do
mine mi ipī phi cui eor
dulcib᷒ uerb᷒ te decipient.
Audiēs aūt hec Impr̄ iu
bet ut suspēdat᷒ filiū.
Veniēs aūt mane. A. phs.
i pratorē salutauit q
obprobriose. Ꝗ̄d ei dicēs
sic bn̄ decuistis filiū meū
q̄ ego faciā eū hodie
suspendi & sciatis qm̄ ui
ta ura par post suā du
rabit. Dix̄ phs̄ qd̄ ē hec
dn̄e q̄ tanc᷒ uir tātā q̄
prudētia ad petitōē cui
dā mulieris uultis occi
dē filiū uūm. Et uob ac
cidet sic accidit cuidam
hōi de sua uxore & qd̄ dix̄
Impr̄. Ꝗ̄d phs. si pmiceris
m̄ hodie ut nō occidas fi
liū uūm ego dicā. Cui ait
pmicēt & qd̄ phs. Quidā
hō habebat quādā uxorē
que adulteriū comictebat
cū quodā iuuene qui ueniēs
ueniēs quodā sero ad uxo
rē dc̄i hōis ut ī simul
ꝯposuerāt & hostiū ei᷒ do
mi tetigit mulier uō sē
tiēs amasiū cū aduenisse
surgēs ꝑ expellendū pon
dus supfluū nāle apuit
q̄ hostiū & exiēs ad amā
siū. Marit᷒ aūt ei᷒ hec ꝯg᷒
scēs. surrexit & hostium
clausit. Erat ꝯsuetudo ī
ciuitate illa q̄ si aliqs aūt
aliq̄ reperiret᷒ a custodib᷒
tē pt̄ tertiū sonū cam
pane. fustigabat᷒ ꝑ totā
ciuitatē illā. Vn̄ marit᷒
cogitās ipsā facē fustiga
re. Illa aūt ueniēs ad hosti
uū īuenit ipsū clausū & uo
cauit uirū suū ut apiat
ei q̄a iā cāpanā pulsa
bat. Ille aūt de int᷒. Ꝗ̄d
dicēs n̄ prī pun̄ ioīs te
ꝯmisso nūq̄ ti apiā. Mu
lier aūt de pctō eti mine
se excusās maritū suū
plorādo deprecans. Ille aūt
nolebat apire ei q̄a sciē
bat ipsā adulteratā. Vo
lēs penit᷒ ipsā facē fusti
gari. Erat aūt domū illā
quodā puteus hn̄s hos fa

bricatur super terram sic mo
ris est posuitque mulier su
pra murum putei quandam
magnum lapidem et dixit ad
virum suum dicens ei. Si non
vis mihi aperire proiciam me in
puteum antequam velim fustiga
tionis obprobrium sustinere.
Qui ei maritus utinam deus
tale beneficium mihi concederet
quia iam esses suffocata. Iens
autem illa ad puteum et la
pidem quem ibi posuerat
in puteum proiecit ita quod fecit
magnum sonus et illico ab
alia parte putei se ab
scondit. Cum autem sentiens
maritus sonum credidit quod in
puteum se deiecisset ad
pietatem commotus hostium ape
ruit cucurrit ad puteum
si posset audire uxorem
suam in puteo vel videre quia
luna lucebat. Cum autem in
clinaret se intus ut aspiceret
ipsam recte uxor surgens ab
alia parte putei et plane
domum intravit clausitque
hostium domus et vocans ci

rumore vici nos surgite di
centes. Videte in qua hora re
vertitur ad ulterius maritus me
us cum autem uxorem non aperi
re marito officiales civitatis
venerunt. Cum ergo viderent
ipsum statimque acceperunt et
ipsum altera die videntibus per
totam civitatem fustiga
verunt. Vide ergo domine im
perator qualia sunt opera muli
erum. Ideo non credatis fa
llacia verba uxoris vestre
ne vos precipitare faciat
et ipsa gaudeat. Audiens
autem hec imperator iussit filium
suum recludi usque ad a
lium diem. Rediens sero in
ad uxorem cupiens de ta
libus loqui. Si cum vidisset
eam nichil dixit et per totam
noctem quasi mutus perman
sit

Octavo vero die filius
imperatoris locutus est custo
dibus suis dicens. Ego vel
lem loqui imperatori patri meo.
Custodes autem gavisi sunt
eo quod post suum adventum

nō diu locut᷒ fuerat cū
festinātia ad Impr̄e͂ ac
cesserūt dicētes ei. Dn̄e
filius tuus desiderat lo
qui tecū. Impr̄ aū exul
tās iuss᷒ ait uenire ad se.
Cū ueniret illuc aū pat᷑
flectēs genua aū pedes
patris dimicti᷑ ꝛreuerēt᷒
salutās eū ꝛ ait. Pater
ꝛ dn̄e audi me. Mirū
ē q᷒ tāti dn̄i adpetitōē
cuiusdā mulieris sapiā
uacillabat adpiendū
me dulcissimū ꝛ reuēn
tē filiū uestrū. Et p
certo sic uob᷒ eueniet sic
accidit cuidā hōi q᷒ ꝑ
inuidiā eo q᷒ fili᷒ ei᷒ futur᷒
erat effica melior ipō ꝓie
cit eū ī marī. Dix̄ Impr̄
dic filium ql᷑r fuit. Et
uiuenis libent᷑. Quidā
mercator quēdā hab̄ēs
filiū nimis sapiētē in
sciētijs ꝛ morib᷒. Volēs āt
mercator cū suis mēmorijs
tuās fetare duxit secū fili
um suū ꝛ cū ꝑ mare mul
to tēpē nauigasset ueni
ad q̄dā īsulā ꝑuenerūt
Sȝ aū q᷒ in insulā applica
sset uenerūt due aues
ꝛ se mar ꝛ loꝛē nauis posu
erūt ꝛ cantabāt nimis.
Dix̄ q᷒ mercator filio suo
ego audiui q᷒ q̄dā licēā
ti sūt q̄ītelligūt id qd᷒
aues dicūt. Dix̄ filius
ille aues dicūt. q᷒ ego
adhuc tm̄ magnificor in
hoc mūdo q᷒ tu sēbis ꝑ
maximo dono q̄n̄ poteris
m̄ aquā īmanib᷒ dare.
ꝛ q̄n̄ mat᷑ mā potit tobal
leā retinē. Pat᷑ aū ī ui
dia mot᷒ dix̄ ei nō uide
bo illū diē. accipiens
eū ꝛ pictēs ī marī ꝛ abijt
credēs eū suffocatū. sic
auxiliāte dō illesū ꝓiec
eū ī mare ī insulā stetit
q᷒ ibi ꝑ dūos dies ꝛ nō
comederat bn̄ tm̄ itellige
bat aues dicētes noli ti
mē q᷒ cito auxiliū tibi
ueniet. Tertia aū die
ecce q᷒ q̄dā nauis apparuit

Ille iuuenis facies signũ
(et) q(uia) patronus nauis erat
h(om)o misericors (et) diues mul
tu(m) applicauit ad eu(m) ip(su)m q(ue)
recolliges ĩ naui recepit (et)
ip(su)m q(ua)lit(er) ibi euenisset (et) q(uo)
eēt. R(espondi)t iuueñis p(ro)p(ter)ea m(ihi) q(ui)
comedam destinetis q(ui)a t(r)es
fuit dies q(uo)d ego n(on) comedi
ñ bibi p(re)cepit statĩ p(er)soñ
ut deporteť ei fercula p(os)t
aũ refectõez ei(us) co(n)ditione(m)
sua(m) p(er) ordine(m) enarrauit/
Exercitor aũ nauis cũ ñ h(ab)eret
filiu(m) istũ s(ibi) retinẽ tãq(ua)m
filiu(m) putauit adoptiuũ
cogitabat iste aũ iuuenis
erat pulcerrim(us) uirtuosissim(us)
(et) ita bene s(er)uiẽs ei q(uo)d eu(m)
sic fili(us) diligebat. Dix(it) aut(em)
exercitor nauis s(ibi) post(qua)m eni
mus ad t(er)ra(m) q(ui)d uis facẽ.
R(espondi)t iuuenis/ d(omi)ñe/ oĩa q(ue)
uob(is) placuerit t(ame)n q(uia) erat
obseq(ui)osus iste iuueñis (et)
tãtu(m) diligebat(ur) ab isto q(uo)d
sine eo stare ñ potat. Cõti
git aũ p(er) u(ar)iatione(m) multo
rũ tẽpor(um) q(uo)d iste exercito(r) mo
tuus ẽ/ (et) iuuenẽ illũ in
oĩb(us) bonis suis h(er)ede(m) ĩsti
tuit (et) s(ibi) succeeit. Post (et)
modu(m) sic d(e)o placuit/ q(uia)
iste iuueñis erat ualde
uirtutib(us) p(re)ditat(us)/ ad mag(nu)m
honorẽ p(ro)mot(us) ẽ ĩta(n)tu(m) q(uo)d
accidit sic aues dixerũt.
Recordat(us) ẽ pat(ri)s (et) matris
misit p(ro) eis ut ueniret ad
illu(m) noluit tũ sum(m)ẽ ui(n)
dicta(m) de pat(r)e q(uia) erubescit
lex filios fieri castigatorẽ
parẽtu(m) ĩmo pat(re)(m) (et) mat(re)(m)
co(n)tinuo ueneratuit (et) ĩ ma
gno statu p(ro) filio fuerũt.
Sic (et) uob(is) alme pat(er) euene
rit sic (et) illi q(ui) p(ro)quẽ statu(m)
(et) honore(m) habuit accedere
uolebat. Io circo pat(er) (et)
d(omi)ñe ad uĩdicta(m) ta(m) de
testabilis mulieris sic
placet ĩ tẽdatis ut ĩ laci
quã sit fraudulent(er) (et) co(n)
u(er)itate(m) m(ihi) p(re)parauit ĩ eco(n)
ĩcerat ip(s)ã (et) ad h(oc) ut alie
mulĩes neq(ui)ssime d(e)ter(r)e
ant(ur) exẽplo ip(s)i(us) (et) ne iter(um)
accẽderet talia p(re)parare.

Tunz uix mortez euaseriz
ego cū tota mūdi sapiē
tia ꝯgregata. Post hec Im
perator iuxit uxorez suaz
torqueri ꝯfessa ē maliti
am quaz ꝯmisit. Iuxit quoque
imperator ex sīnia filij igne
fortissimo ꝯcremari.

Deo gratias amen

Incipit liber de regi
mine sanitatis editus
per Magistrum Raynal
dum de villa noua.

Incipit tractatus de regimine sanitatis [illegible] magistri [illegible] de villa noua

Prima pars uel consideratio sanitatis conseruande pertinet electioni aeris. Nam inter ea que apprimantur corpori humano nichil est quod inmutet fortius ipsum inquantum per os et nares ad cor et arterias inspirato peruenit cum qualitatibus suis et per omnis arterias inmiscetur spiritibus corporis per quos omnes actiones uite corporalis perficiuntur. Cum autem frigora cogerit uti beneficio ignis cauendum est ut ne nimis appropimentur aut diu sedeat ad ipsum et maxime sumpto cibo et uultu opposito. Nam rara corpus depauperat spiritum et corpus impedit digestionem et debilitat uisum et acuit sanguinem et creat impetiginem. Si dorso ad ignem conuerso eum beneficium moderate sumat. si uero coram oculis et maxime prope conuenit ad pro oculos.

cap. 8 de electione exercitij

Cap. 8. de electione exercitij.

Post considerationem aeris sequitur consideratio exercitij. quoniam naturaliter debet refectionem precedere propter duo. Unum est quia calorem excitat naturalem per quem est cibi digestio celebranda. Ubi expedit ut cibus consumitur calorem inueniat excitatum et non sopitum. Aliud est quia superfluitatis corporis resoluit et preparat expulsioni que in corpore manentibus nostra membrorum necessario suas perficere actiones et etiam cum calorem naturalem obtundunt meatus impediunt per quos dicitur per quos dicitur alimentum transire. Conuenit ergo ante cibum exercitari. Si commedentibus parti sufficit exercitium modicum hijs qui copiose reficiuntur. maius est necessarium. Et eorum hijs qui paruum exercitantur sufficit modica leuis que refectio. Ab hijs ergo accidentis et preuadendio recene premictatur exercitium moderatum et tunc forme. moderatum quod est ex quo alacrior quos efficitur et membra erunt leuiora. Nam si uoluerit aut inde fatigata et fiunt proculdubio fiunt in

moderatum et non cum fatiga-
tio inchoat cessandum est ab
opere. Uniforme dico quando su-
periora et inferiora proportiona-
liter exercitantur sive pedi-
tando sive equitando.

Cap. 8. De lavacro balnei

Post exercitationem ex-
pertam consideratio sequitur balnei
pro eo quod [illegible] supplet [illegible]
[illegible] Item regimine sani-
tatis [illegible] solum balneatur
quis [illegible] ssionem exercitii.
[illegible] refectionem [illegible]
[illegible] superfluitatum age-
[illegible] lactis [illegible]
[illegible] ionibus aut quibus [illegible]
[illegible]
[illegible] ex lotio corporis est
necessaria. Nota quando debet fie-
ri lotio pedum.

Solum pene
pedum est conservatorem sinceri-
tatis visus et auditus atque
memorie sepe laventur ac
fomententur cum aqua modera-
te caliditatis. Et talis lotio
fiat in sero circa introitum
lecti diebus illis quibus egro-
tare non contingit. Lotio vero

capitis non tardetur ultra
viginti dies nec in ebdo-
mada plus quam semel fiat.
Et utrumque stomacho reple-
to scilicet ante prandium vel lon-
ge post ipsum et ante cenam et
post cenam.

De refectione

Post considerationem balnei
sequitur consideratio refectio-
nis. Quando exercitatum corpus in-
anitur et inanito corpore de-
bet refectio hora congrua
cibationis sive in prandio
sive in cena non est nisi quando natura
convenienter appetit. Et hoc testa-
tur quod vulgariter observantia.
tempestive cenandi non habet
in sanis existentiam communis.
Si ex levi in conceptu [illegible]
in pitorum et observando ex [illegible]
[illegible] conventione popularium.

Potest De potatione.

Post quando natura requirit hoc est quando
vera sitis aliquis patitur
tunc autem vera sitis quando in ore
stomachi percipitur exsiccatio.
Quod utrumque in sanis corporibus non
sumpto cibo contingit. Unde
cum talis sitis est mediocris sumendo

ē potius. et sobrie quam non comedens
recipi debent. De sopno.

Qui moderato reficitur
sumpto cibo sedeat et quie-
scat tam mente quam corpore sedendo
quia audiat non amara neque
subtilia sed placida que fiunt
facilius intellectu ut sunt regum
et sanctorum ystorie vel musice
melodie. Cum autem sopnus
advenerit parum non dormiat.
Si de die magis dormiatur
in loco frigidiori et obscurio-
ri et maxime tranquillo dum tamen
non sit reumaticus. pedes dis-
calcientur et operiantur. Nam dor-
mire discalciatis pedibus
et tibiis maxime in estate. fu-
mos reflectit et corpus exsiccari
facit et rigescere propter quod impedit
digestio. visus obscuratur
et mens hebetatur. Cooperiendi
non sunt ne nimium infrigi-
dentur. et caput similiter. In
sopno ne plus quam in vigiliis
ē cooperiendum. Nam cum calor
naturalis in eo conveniat cir-
ca mediam corporis regionem
extrema relinquet modico

calore munita. et ideo tunc fa-
cilius possunt a frigore ledi
maxime si aer frigidus qui
per canales pulsus auctus
pulciat membra. propterea cavendum
ē ne in directo capitis fe-
nestra vel spiracula sint
pacta. Supinus nunquam debet
sanus iacere sive dormire ne
superfluitates que fluunt
ad ~~superfluum~~ palatum et na-
res refluant ad cerebrum et
subingat memoriam. Sed ex-
citat potius splendiculam su-
pinus. et parum confert ad mem-
brorum equationem et maxime
iuncturarum spinalium. Cani-
nis precipue stomachum ha-
bentibus calidum vel temperatum
non expedire super ventrem dor-
mire propter cervicis contorsio-
nes et stomachi oppilationem. Illis
vero quibus propter stomachi frigiditatem
ē necessarium precipitur ut super
mollissima pulvinaria
ventrem collocent. De mundatione corporis

Sopno expleto ~~corporis~~ studendum
ē mundare corpus a superfluis

multiplicatus in eo nō solū
p secessū aut urinā ꝯ sed
etiā p alias ptes ut visa
endo ꝯ sternutātō ꝛ naves mu
gēdo ꝛ faciē ac manus
eiꝰ aq̄ tepida sep lauā
do. De Coytu.

Coytus qui do nē omō
ordinat exerci debet
expleto sōpno ꝛ corpore
tēpato. Sep enī spectāndū
ē ut nā spōte regat de
debitis initiallis. ut nā
possit effundē semen ab
sqꝫ dissolutione cois ꝛ
detrimto. Violentꝰ ē coytus
ē cunctis hoīb cū dūre m
tando. qm oēs vires cois
āputat ꝛ incertinā pcipi
tat senectutē. De acci
dētib aīe q̄ ꝯ corpꝰ factuꝫ

Animi accidētia effica
citer mutat cor seu
alterāt. ꝛ in opib mris
factuꝫ magnā īpssionē
ideo q̄ nocua sūt debet
studiose uitari ꝛ spālit
ira ꝛ tristicia. Nā ira si
calefacit oīa mēbra ꝛ ipe

feruorē cordis oēs actus
roīs ꝯfundit. Tristi
cia uō cor īstigdat deci
cat ꝯ pp maxie determina
tionē īducit ꝛ q̄ cor ꝯ
stringit spūs obtenebrat
ꝛ ingrossat. Ingenium he
betat. apphēsionē īpedit.
Iudiciū obscurat ꝛ debili
tat memoriā. Capꝫ de

Florē que nutentib
dā sumuntꝰ malimi
tū quaā uō ī sapore ꝛ odo
mētuꝫ. Et de nascētib
assumunt malimitū. ab
porō mez ut panifica ut
frumtū ordeū miliū.
siligo. auena ꝛ panicum.
Secudo legumina. Tertio
fructꝰ. Quarto folia hē
bar. Quito radices. ut
sūt porri cepe ꝛ radicta q̄
sub tra suscipiūt ī creme
tū. Frumentū aū de
tus frequitāi nō debet q̄
mā lubricos multipli
cat ꝛ oppilationes gnāt
ꝛ dispōnit ad calculū ī
renib ꝛ vessica ꝛ simulat

pultes de farina frumenti
7 que fit de pasta frissa.
uel elixa. Et si forte dieb
ieiunior placuerit intdum
sumere comedant cum multo
lacte amigdalar 7 prius
fortit coquant. panis sep
debet ee medioctr fermē
tat 7 parr salsus 7 nequaquā
farina ibibit ad uitandum
ostipationem. Cauendum ē
tam ne sumat calid aut
idurat. Si uero necessitas
urgerit remollit cum brodio
pingui siue pinguedo
fuerit carnium siue dulcis
olei oliuar aut amigda
lar 7 i dieb carnium fru
stra lardi baconis sumat
cum eo ul aliq uetit humec
ctatia. De usu fructuum.

de usu fructuum

Vti fructib ad uoluntatē
ostipatōe ipedit sani
tatis. quia g in estate san
guis feruore aeris inflā
mat 7 in tpe autumpno sic
citate acuit. ideo non ex
pedit ad tēperandum sangui
nem uti frigidis 7 humidis
fructib. Similit quia ex
nio feruore mbra corpis
rarificant 7 facili abeis
dez exalat calor naturalis 7
sps. ideo tunc expedit uti
fructib tēperate ostrigētib
poros quales sunt stiptica. Si
milit tunc opetit usus de
toso ad stringendum cole
ram acuum. Siccitas uero
tēpis q sepe uenter ostipat
requirit frequenter estate 7 au
tumpno usum ipor. Similit
psunt ad sopnum puocandum
ut a siccitate tēpis ipedit
ul adsitum opescentiam ul
ad extuatōem cordis 7 epa
tis 7 confortium sīō mitigādam.
Tempore q ficus 7 uue
repiunt nō expedit ut
simul sumant. Iz utque
psint ad uentrem mollifi
candum. si sufficit alterum 7
maxime ficus qb ut ef
ficacit mollificēt de bro
dium supbibi ul alius liqr.
Sz habentib epa 7 stom cali
dum quales sunt habitatores
asrice 7 ubicumque tutum ē aqm

frigida; sup bibē. Cetis aūt
uinū bene liphatū. Si u͂
debuit uua sumi pp ue͂
ttis solēne; caueādū erit
ne sumat̃ i mēsa s; longe
añ maxime si fuit recēs.
q͂m nō solū gn͂at uētosi
tatē. s; ⁊ facit bullitionē.
⁊ ideo subuīt cibū ⁊ pturi
bat digestionē. ⁊ Uuis i
sūptis nullo modo super
bibat̃ uinū. s; brodiū
tātū l aq̄ frigida. si tam̄
i mēsa debuīt uua sumi
ouenit ut multis dieb'
post collectionē fuīnt re
suate. ut cū aq̄ feruēti
sup fundat̃ p͂mo ⁊ sc͂o cū
frigida. Sites; q͂q; de persici
⁊ añ p̄sicis opatis ficubus
⁊ uuis debet itelligi. Nā
p̄sica sumunt̃ medoū in
p͂ncipio prandij aduenct̃s
solōne; ablrys maẽ quoz
epar calidū ⁊ siccum est
si nō expedit ut ficus tē
sumat̃ ⁊ multo miñ uue.
Electissime aūt sūt fic̃
q͂r rubea ē medulla ⁊ sā

pīz mixtus ⁊ tal' opetunt
marie Iuuenib' ⁊ q͂r ē o
plexio calā ul' tēpata. p͂di
cta regla sūt' locū hēt i fru
ctib' q̄ sumunt̃ ad mitigā
dū feruorē sanguīs. ut
sūt cucumēs ⁊ melones.
ul' citrulos nō ouenit su
mē simul. ⁊ si i mēsa sumat̃
par debet ex eis sumi. ex
cucumīb' sola medulla
⁊ añ cibū. Iuuenib' dico
⁊ hn͂tib' uiscera callida.
Si tn͂ longe añ cenā; su
mēt̃ medulla cucumeris
aut melonis ad mitigā
dū sāguīs feruorē; utli
eēt. Infine uō cene si su
mēnt̃ p̄sica ul' mala gra
nata ul' poma electa cru
da ul' alia ⁊ frigidata cū
medico panis. nō notaret̃
longuī tū auero. Electo
si q͂q; fructus q̄ sumunt̃
ad colā; obtundēdū ⁊ ex
citandū appetitū ul' lō
ge añ prādiū dz sumi.
ut mala granata ul' i p͂n
cipio sīc cerasa ac mora i

pfcte matura ? mich superbileotis e nisi timeret quod eorum acetositas offenderet gutturi ? consistitum stomachi. ut spalia. tunc expedit parum brodij ut uini bene lipha ti. De usu ouorum.

Salubris e usus ouorum recentium frictorum magis ? semper mollium ex quibus a medio autumpno usque ad medium ueris sufficit uitellum accipere. reliquo tempore potest assumi albumen cum uitello. cauendum e ne sumant cocta in uenetribus gallinarum aut inuoluta ? frixa. sed aut sint assa uel singulariter frixa ? semper mollia. De usu lactis.

Lactis usus omnino uitetur preter quam a medio aprilis usque ad finem maij. nam tunc potest sumi cum pgntena. Serum cum recens ? maxime caprinum bullitum ? colatum esset utile frequentare a medio maij usque ad finem Julij uel augusti.

Muj scripsit scribat semper cum domino uiuat

Temporibus Octauiani Cesaris cum ex universis mundi partibus illi qui preerant provinciis scribebant senatoribus qui Rome erant novitates que per mundi climata occurrebant. Quidam nomine lentulus habens officium in partibus Herodis regis scripsit senatoribus sic Rome.

Apparuit temporibus istis et adhuc est homo magne virtutis nominatus Ihesus Christus qui dicitur a gentibus propheta veritatis. Homo quidem stature procere mediocris et spectabilis. Vultum habens venerabilem quem intuentes possunt diligere et formidare. Habens capillos coloris nucis avellane premature et planos fere usque ad aures. Ab auribus vero circinos et crispos aliquantulum ceruliores et fulgentiores. Ab auribus ventilantes discrimen habens in medio capitis iuxta morem nazarenorum. Frontem planam et serenissimam cum facie sine ruga et macula aliqua quam rubor moderatus venustat. Nasi et oris prorsus nulla est reprehensio. Barbam habens copiosam et impuberem capillis concolorem non longam sed in medio bifurcatam. Aspectum habens simplicem et maturum. Oculis glaucis variis et claris existentibus. In increpatione terribilis. In ammonitione blandus et amabilis. Hilaris servata gravitate qui nunquam visus est ridere. Flere autem sic. In statura corporis propagatus et rectus. Manus habens et brachia visu delectabilia. In colloquio gravis rarus et modestus. Speciosus inter filios hominum.

Recepta in annalibus Rome

Ut vestimentum est quoddam portabile et continens debilitates nostras, sic anima continet corpus, qua recedente ea corpus dissolvitur et marcescit. Sic iustitia continet ~~civitates~~ debilitates, id est civitates et regna, qua sublata ea dissolvuntur. Civitas enim non potest regnare sine iustitia. Valde etiam iniuriatur regno et regi qui iustitiam non servat. Si igitur iustitia est bonum regis et regni, summo opere rex studere debet ut in suo [stain] regno servetur iustitia non solum hiis qui in regno nati sunt, sed et peregrinis et advenis. Cum neget etiam negat iustitiam manifeste regi et regno infert iniuriam :—

Principatus virum ostendit. Et si vis agnoscere virum pone ipsum in aliquo principatu :—

Sicut enim videmus quod lingua infecta per choleram vel per alios humores non recte iudicamus de saporibus, sic infecto appetitu per immoderatam iram vel per alias immoderatas passiones pervertitur verum iudicium rationis. Ubi igitur in gubernante est iudicium pervertitur et obliquatur. Rex qui debet esse quasi speculum et forma vivendi et qui debet esse regula et mensura, in gubernante est ut sit veluti regula per quam rectitudo perversitatur et obliquatur. Sic et si nullo modo esset irascibilis et nullo modo commoveretur ad punitionem faciendam in regno esset, quia si punitiones non fierent in regno homines fierent depraedatores aliorum et politia durare non posset res :—

At nos non imperium neque divitias petimus, quarum rerum causa bella atque certamina omnia inter mortales sunt :—

Qualis est princeps, talis est populus :—

Nihil carius emitur quam quod precibus comparatur.

Malum si omnes deficerent et sic in regnum importabile fit. Importabile igitur esset illud regnum et durare non posset illa civitas cuius cives essent integre mali et in nullo vellent implere legem nec vellent in aliquo participare legalem iustitiam. Ex opposito ipsius legalis iustitie que est perfecta virtus, eius oppositum est perfecta malitia. Probari potest quod absque legali iustitia non valeret [stain] regnum subsistere.

Memori et [illegible]

Raynaldus (on f. 15v)

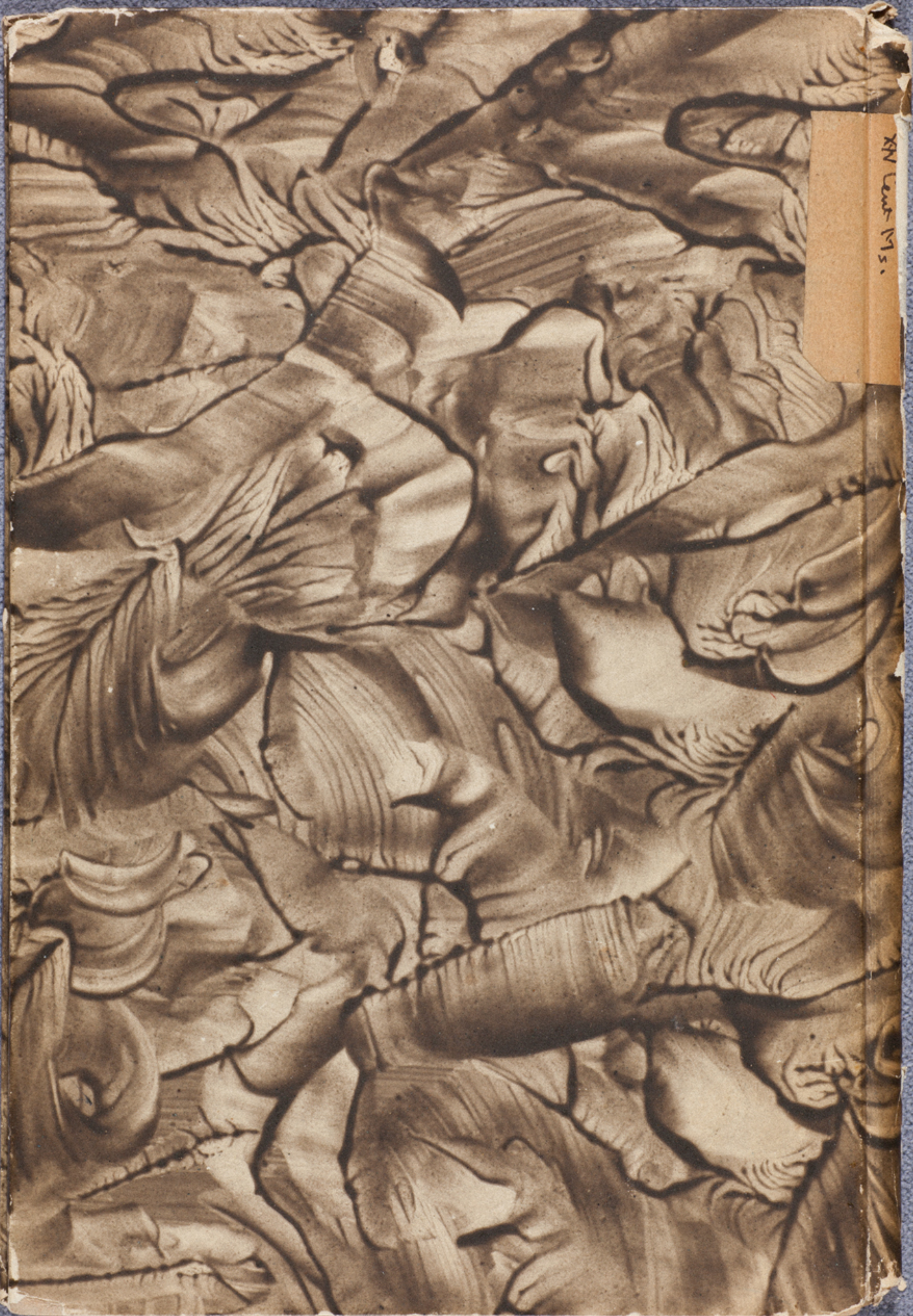
Arnoldus de Villanova. Regimen sanitatis abbreviatum. Praec. Historia septem sapientum. Manuscript on vellum. Written by an Italian scribe in a Gothic minuscule. Double columns. Rubricated. Initial letters alterately in red and blue. Second half of XIVth century. 2o leaves. 4to. 2o2x14o mm. Boards. possibly a little earlier, See Reis

The manuscript once formed part of a more comprehensive Dodex, as can be derived from the foliation which runs from 96 to 115, but it is complete in itself consisting of two quires (quinternios) and comprising the full text of the two above mentioned treatises. The excerpt from the Regimen sanitatis is rather extensive and contains the following sections: De electione aeris. De electione exercicii. De electione Balnei. De refectione. De potatione. De sompno. De mundatione corporis. De coytu. De accidentibus anime que contra corpus faciunt. De natrienbibus. De usu fructuum. De usu ovorum.
On leaf 19vo the Letter of the socalled Lentulus about Christ is written by a hand of the XVth century; on leaf 2ovo some moral sentences follow written by the same hand.- Slightly browned at the margins, otherwise well preserved.

Reichsmark 2oo.--

Jacques Rosenthal 1931

mid 14th - Kibbenby

XIV Lewis MS.